

РЕЦЕНЗІЯ

на дисертацію **КАБУШКИ Олександра Михайловича**
**«Формування кадрового потенціалу кафедр музично-педагогічного
профілю в закладах вищої освіти»,**
подану на здобуття ступеня доктора філософії
зі спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки.

Актуальність теми дисертаційної роботи та її зв'язок із науковими програмами. зумовлена сучасними трансформаційними процесами у системі вищої освіти України, спричиненими воєнними викликами, реформуванням освітньої галузі та інтеграцією до Європейського простору вищої освіти. В умовах кадрових втрат, міграції науково-педагогічних працівників, скорочення мережі закладів вищої освіти та зростання професійних вимог до викладачів особливого значення набуває проблема формування й розвитку кадрового потенціалу закладів вищої освіти як чинника забезпечення якості освіти, результативності наукової діяльності та збереження інтелектуального потенціалу держави.

Актуальність дослідження посилюється сучасними нормативними вимогами до кадрового забезпечення освітніх програм та безперервного професійного розвитку науково-педагогічних працівників. Водночас особливої уваги потребує кадровий потенціал кафедр музично-педагогічного профілю, діяльність яких має специфічний характер і поєднує педагогічну, наукову, виконавську та культуротворчу складові. Професійна діяльність викладача-музиканта передбачає інтеграцію педагогічної майстерності, виконавської компетентності, науково-методичної підготовленості та мистецької ерудиції, що зумовлює необхідність специфічних підходів до формування, розвитку та оцінювання кадрового потенціалу таких кафедр.

Важливим є й те, що кадровий потенціал музично-педагогічної кафедри охоплює не лише сукупність індивідуальних професійних характеристик працівників, а й спільний творчий, педагогічний та соціокультурний ресурс, який забезпечує збереження й розвиток професійних традицій, виконавських шкіл і мистецьких цінностей. Отже, дослідження проблеми формування кадрового потенціалу кафедр музично-педагогічного профілю є своєчасним, теоретично та практично значущим і відповідає актуальним потребам модернізації системи вищої освіти України.

Отже, тема дисертаційної роботи Кабушки О. М. визначається необхідністю вирішення суперечностей між потребою закладів вищої освіти у висококваліфікованих науково-педагогічних працівниках, здатних поєднувати педагогічну, наукову та мистецько-виконавську діяльність, та відсутністю комплексних досліджень формування кадрового потенціалу на рівні кафедр музично-педагогічного профілю; необхідністю системного підходу до оцінювання кадрового потенціалу кафедр мистецького спрямування та орієнтацією існуючих систем оцінювання переважно на формальні кваліфікаційні показники без урахування специфіки мистецько-виконавської діяльності викладачів; сучасними вимогами до інтернаціоналізації,

цифровізації та наукової результативності кафедр та реальним станом кадрового забезпечення, що характеризується залежністю від сумісників, віковою вразливістю, розривом між інтенсивністю міжнародної мобільності та її інституційною результативністю; стратегічними завданнями розвитку кафедр у контексті європейської інтеграції та відсутністю науково обґрунтованих моделей і практичних інструментів формування кадрового потенціалу на рівні структурних підрозділів закладів вищої освіти.

Саме це зумовлює необхідність теоретичного обґрунтування та практичного розроблення системи управління формуванням кадрового потенціалу кафедр музично-педагогічного профілю в закладах вищої освіти

Дослідження виконано відповідно до тематичного плану науково-дослідної роботи кафедри публічної служби й управління навчальними закладами ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» в межах комплексної теми «Теоретико-методологічні засади управління освітою» (державний реєстраційний номер 0117U0002853).

Тема дослідження затверджена рішенням вченої ради ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», протокол № 4 від 02.12.2022 р.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертаційній роботі. Дисертація здобувача є цілісним теоретико-експериментальним дослідженням, у якому чітко визначено об'єкт, предмет, мету та завдання, що логічно узгоджені між собою. Автором обґрунтовано гіпотезу дослідження, яка передбачає ефективність формування кадрового потенціалу кафедр музично-педагогічного профілю в закладах вищої освіти за умови впровадження науково обґрунтованої моделі системи управління його формування, що базується на інтегрованій методології, критеріїв оцінювання формування кадрового потенціалу кафедр музично-педагогічного профілю в закладах вищої освіти та поетапній дорожній карті реалізації рекомендацій, спрямованої на оптимізацію кадрової структури, інституціоналізацію наукової діяльності, конвертацію результатів міжнародної мобільності, стабілізацію кадрового складу, забезпечення академічного зростання та формування цифрових компетентностей науково-педагогічних працівників.

Робота базується на інтегрованій системі взаємодоповнювальних підходів, а саме системного, синергетичного, ресурсного, компетентнісного, аксіологічного, соціокультурного, інституційно-управлінського, порівняльно-змістового та модернізаційного. Для розв'язання поставлених завдань автором реалізовано комплекс взаємодоповнювальних теоретичних методів (аналіз наукової літератури, законодавчо-нормативних документів і стратегічних документів кафедр, синтез, порівняння, узагальнення та систематизація), емпіричних методів дослідження (порівняльний аналіз, метод експертного оцінювання) і математичної статистики.

Базою дослідження стала Кафедра музичного мистецтва та хореографії ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка». Аналіз стану формування кадрового потенціалу Кафедри музичного мистецтва та

хореографії ЛНУ проведений у порівнянні з трьома кафедрами музично-педагогічного профілю, за якими наявний великий обсяг публічної інформації: Кафедра музичного мистецтва і хореографії ПНПУ імені К. Д. Ушинського, Кафедра музично-теоретичних дисциплін та інструментальної підготовки ДДПУ імені Івана Франка, Кафедра музикознавства, інструментальної підготовки та хореографії ВДПУ імені Михайла Коцюбинського.

Обґрунтованість рекомендацій безпосередньо підтверджується результатами успішної двоетапної апробації. Експертне оцінювання, проведене із залученням двадцяти науково-педагогічних працівників різних ЗВО, засвідчило високий рівень доцільності та очікуваної ефективності запропонованих рекомендацій. Прогнозне оцінювання на основі порівняння з кафедрами-бенчмарками засвідчило, що послідовна реалізація рекомендацій протягом п'яти років дозволить суттєво покращити ключові показники кадрового потенціалу кафедри.

Значущість отриманих результатів для науки та практичного використання.

Значущість отриманих результатів для науки полягає у розширенні теоретичних і методологічних засад управління формуванням кадрового потенціалу кафедр музично-педагогічного профілю в закладах вищої освіти. Автором обґрунтовано та експертно верифіковано модель системи управління формуванням кадрового потенціалу, розроблено критерії його оцінювання з урахуванням специфіки подвійної професійної діяльності викладача-музиканта, удосконалено понятійний апарат і діагностичний інструментарій дослідження. Запропоновані теоретичні положення та методологічні підходи розширюють наукові уявлення про закономірності формування кадрового потенціалу структурних підрозділів закладів вищої освіти та можуть бути використані в подальших дослідженнях проблем управління кадровими ресурсами вищої та мистецької освіти.

Практична значущість дослідження визначається можливістю безпосереднього використання його результатів у діяльності закладів вищої освіти. Розроблена модель, дорожня карта реалізації управлінських рішень та відповідний практичний інструментарій створюють підґрунтя для вдосконалення кадрової політики кафедр, формування кадрового резерву, професійного й академічного розвитку науково-педагогічних працівників, розвитку цифрової та міжнародної співпраці. Запропоновані автором рекомендації можуть бути використані завідувачами кафедр, деканами та керівниками закладів вищої освіти під час стратегічного планування розвитку структурних підрозділів, прийняття кадрових рішень та забезпечення якості освітньої діяльності. Практична цінність результатів полягає також у можливості їх адаптації до специфіки інших кафедр і закладів вищої освіти.

Повнота викладу наукових результатів дисертаційної роботи в опублікованих працях.

Основні положення та результати дисертаційної роботи відображено у 9 наукових публікаціях: із них – 3 одноосібні статті в наукових фахових виданнях

України, 6 тез доповідей у збірниках матеріалів науково-практичних конференцій різних рівнів.

Структура дисертації є логічною та послідовною, матеріал викладено на належному науковому рівні, із дотриманням академічного стилю. Висновки є обґрунтованими та відповідають поставленим завданням дослідження.

Відповідність дисертації встановленим вимогам та дані про відсутність порушень академічної доброчесності. Зміст і результати дисертаційної роботи відповідають вимогам, що висуваються до робіт спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки галузі знань 01 Освіта/Педагогіка. Дисертацію оформлено до чинних нормативних вимог МОН України щодо такого виду наукових досліджень (наказ МОН від №40, від 12.01.2017 р.).

У процесі рецензування дисертації та аналізу наукових публікацій Кабушки О. М. порушень академічної доброчесності (академічного плагіату, самоплагіату, фальсифікацій, фабрикацій) та некоректних текстових запозичень не виявлено. У роботі простежується авторський стиль викладу. Дисертація є самостійним дослідженням, а її наукові результати автором отримані особисто.

Дискусійні положення, рекомендації та зауваження щодо змісту дисертації. Відзначаючи загальний рівень проведеного дослідження, зацентруємо увагу на окремі зауваження дискусійного характеру до змісту роботи, а також висловимо окремі побажання:

До беззаперечних переваг дисертації слід віднести:

- актуальність обраної теми, що зумовлена необхідністю пошуку ефективних механізмів розвитку кадрового потенціалу кафедр мистецького спрямування в сучасних умовах;

- комплексний характер дослідження, у межах якого поєднано теоретичний аналіз, порівняльне дослідження діяльності кафедр та розроблення практичних рекомендацій;

- обґрунтування інтегрованої методологічної системи дослідження, яка охоплює системний, синергетичний, ресурсний, компетентнісний, аксіологічний й інші підходи;

- уточнення понятійно-категоріального апарату щодо кадрового потенціалу та процесів його формування в закладах вищої освіти;

- розроблення системи критеріїв оцінювання кадрового потенціалу кафедр музично-педагогічного профілю з урахуванням специфіки мистецько-виконавської діяльності науково-педагогічних працівників;

- проведення порівняльного аналізу кадрового потенціалу кількох кафедр музично-педагогічного профілю, що дозволило виявити як сильні сторони, так і проблемні аспекти їх розвитку;

- практичну спрямованість дослідження, яка проявляється у створенні моделі системи формування кадрового потенціалу та розробленні дорожньої карти її реалізації.

Разом із тим дисертаційна робота містить окремі дискусійні положення та зауваження.

У роботі досить широко представлено теоретичне обґрунтування кадрового потенціалу, проте недостатньо уваги приділено аналізу сучасного міжнародного досвіду управління кадровим потенціалом мистецьких факультетів та музичних академій провідних європейських країн.

Запропонована система критеріїв оцінювання кадрового потенціалу є змістовною та комплексною, однак окремі критерії мають переважно якісний характер, що може ускладнювати їх об'єктивне вимірювання та практичне використання.

Емпірична база дослідження обмежена аналізом порівняно невеликої кількості кафедр, що певною мірою звужує можливості екстраполяції отриманих результатів на всю систему мистецької освіти України.

Проведена апробація моделі ґрунтується переважно на експертному оцінюванні і прогностичних розрахунках, тоді як більш переконливими були б результати її тривалого практичного впровадження з подальшим аналізом кількісних змін показників кадрового потенціалу.

У роботі недостатньо розкрито ризики та можливі обмеження реалізації запропонованої дорожньої карти в умовах фінансової нестабільності та кадрового дефіциту кадрів закладів вищої освіти, особливо враховуючи сучасні реалії військового часу.

Висловлені зауваження мають переважно рекомендаційний характер і не знижують загальної наукової цінності виконаного дослідження.

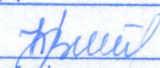
Дисертація Кабушки Олександра Михайловича є завершеною самостійною науковою працею, характеризується належним рівнем наукової новизни, теоретичної обґрунтованості та практичної значущості отриманих результатів. За змістом, структурою і рівнем виконання дисертація відповідає вимогам, встановленим до дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії, а її автор заслуговує на присудження ступеня доктора філософії за спеціальністю 011 «Освітні, педагогічні науки».

РЕЦЕНЗЕНТ:

кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри публічної служби й
управління навчальними закладами,
ДЗ «Луганський національний університет
імені Тараса Шевченка»

Євген ІВАНОВ

Підпис	Є. Іванова
Засвідчую	
Начальник відділу кадрів	
ДЗ "Луганський національний університет імені Тараса Шевченка"	

Віта ІІ

